

ธนาคารโลกช่วยเหลือน้ำท่วมภาคกลาง

‘ทุ่งใหญ่-ห้วยขาแข้ง’

ผืนป่าทุ่งใหญ่นเรศวร-ห้วยขาแข้งได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกทางธรรมชาติ โดยยูเนสโกเมื่อปี 2534 มีพื้นที่ร่วมกันมากกว่า 4 ล้านไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ จ.อุทัยธานี จ.กาญจนบุรี และ จ.ตาก ประกอบด้วยผืนป่าเกือบทุกชนิดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นดั่งน้ำลำธารที่สำคัญ และเป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ที่หายาก โดยเฉพาะ “เสือโคร่ง” กลายเป็นสัญลักษณ์ของการอนุรักษ์ป่ามรดกโลกนี้ ทั้งนี้การประชุมคณะกรรมการมรดกโลก ครั้งที่ 37 ณ กรุงพนมเปญ-เลียมราฐ ประเทศกัมพูชา ระหว่างวันที่ 16-27 มิถุนายน 2556 นอกจากมติปราสาทพระวิหารแล้ว ในส่วนของประเทศไทยยังต้องรายงานสถานภาพการอนุรักษ์ทางธรรมชาติของผืนป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่ว่าให้คณะกรรมการการรับทราบอีกครั้งกรณีที่มีปัญหาหลายเรื่อง เช่น การขยายถนน 304 เข้าไปในอุทยานฯ ผืนป่าไม่ต่อเนื่อง ป่าถูกบุกรุก แผนบริหารจัดการไม่ชัดเจน การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ตลอดจนก่อสร้างเขื่อน

นั่นหมายความว่าหากผืนป่ามรดกโลกดังกล่าวไม่ได้รับการแก้ไขให้ดีขึ้น จะถูกบรรจุในบัญชีมรดกโลกที่อยู่ในภาวะอันตราย ปี 2557 นี้เป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายกังวล แต่ผลการประชุมล่าสุดผืนป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่ ยังไม่ประกาศให้ห้วยขาแข้ง ถูกขึ้นบัญชีมรดกโลกอันตราย

คำว่ามรดกโลกนั้นเป็นสมบัติของทุกคนในโลก ปฏิเสธไม่ได้ว่าบางส่วนถูกบุกรุก เพราะระบบบริหารจัดการด้านงบประมาณเพื่อเข้าไปดูแลของประเทศมีปัญหา อีกทั้งการขาดการจัดการอย่างเป็นระบบ รัฐบาลไทย โดยกรม อุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ร้องขอความช่วยเหลือจาก ธนาคารโลก ในการแก้ปัญหาการทำลายป่าและป้องกันสัตว์ป่าใน **พื้นที่มรดกโลกทางธรรมชาติทุ่งใหญ่นเรศวร-ห้วยขาแข้ง** โดยยอมรับว่ากรมอุทยานแห่งชาติฯ ทำงานอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่นี้โดยลำพังไม่ได้ นั่นจึงเป็นการ ร่วมกันพัฒนา โครงการเสริมสร้างประสิทธิภาพและแรงจูงใจในการอนุรักษ์สัตว์ป่าใน**พื้นที่มรดกโลกทางธรรมชาติทุ่งใหญ่นเรศวร-ห้วยขาแข้ง** ล่าสุดขณะนี้โครงการกำลังอยู่ระหว่างการหาแนวทางในการส่งเสริมการจัดการด้านการเงินที่ยั่งยืนสำหรับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่โครงการ ระยะเวลาดำเนินโครงการ 5 ปี ระหว่างปี 2557-2562 ในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวรด้านตะวันออก และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวรด้านตะวันตก รวมถึงพื้นที่กันชน ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ 5 กิโลเมตรจากขอบเขตพื้นที่ทุ่งใหญ่นเรศวรด้านตะวันออกและทุ่งใหญ่นเรศวรด้านตะวันตก และพื้นที่ในระหว่างทาง 15 กิโลเมตร ทางทิศตะวันออกของห้วยขาแข้ง

ธีรภัทร ประยูรสิทธิ

รองอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช พื้นที่ป่าของประเทศไทยเหลืออยู่ 33% มี 73 ล้านไร่ ที่อยู่ในพื้นที่อนุรักษ์ แม้กรมอุทยานฯ มี

หน้าที่ในการอนุรักษ์ แต่โครงการนี้ถือเป็นส่วนหนึ่งของการอนุรักษ์ป่าและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการทำลายป่า ปัจจุบัน ทุ่งใหญ่นเรศวร-ห้วยขาแข้ง พื้นที่ 4 ล้านไร่อยู่ใจกลางผืนป่าตะวันตกที่มีพื้นที่ประมาณ 11.7 ล้านไร่ ซึ่งโครงการนี้จะช่วยเพิ่มศักยภาพในการป้องกันสัตว์ป่าและฟื้นฟูประชากร ส่วนพื้นที่กันชนที่ชุมชน

อาศัย ถ้าลดการพึ่งพาป่า พัฒนาอาชีพ ลดกิจกรรมทำลายป่าไม้ สร้างความร่วมมือกันอนุรักษ์ก็ได้ประโยชน์จากโครงการ REDD+ ในอนาคต ถือเป็นโครงการแรกที่มีร่องรอยนี้ เชื่อมโยงกับการอนุรักษ์สัตว์ป่าในไทย และเป็นโครงการแรกในเอเชียด้วย ซึ่งจะเพิ่มแรงจูงใจให้ชาวบ้านอนุรักษ์สัตว์ นำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบใหม่ โดยชุมชนมีส่วนร่วม

วราภรณ์ หิรัญวัฒน์ศิริ ผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อม ธนาคารโลก

สำนักงานประเทศไทย กล่าวว่า โครงการนี้จะเพิ่มความสามารถในการป้องกันการคุกคามความหลากหลายทางชีวภาพ และให้ชุมชนมีส่วนร่วมอนุรักษ์ รวมถึงการรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศผ่านโครงการปรับปรุงการเก็บกักคาร์บอนใน

อนุรักษ์
แรงจูง
กล่าวว
ประชา
ตั้งแต่
ประเม
โลก ทุ่ง
กิโสม
ตะวันตก
หนาแ

สำนั
บรรยา
กระษ
สูญเสีย
ดูแล
เทคโนโลยี
ระบุถึง
REDD+
จากการ
ทำลาย
พันธุ์ของ
รบกวน
จากประ
ใหญ่ของ
10 ล้าน
ไม่มีใคร
กับทุ่ง
เลขาธิ

และลดการ พื้นที่ป่า หรือ โครงการ REDD+ ซึ่งจะต้องมีการสร้างแรงจูงใจและจัดการทางการเงิน พื้นที่ 4 เงินที่ยั่งยืนช่วยให้โครงการเดินต่อไปหลังสิ้นสุดโครงการ ซึ่งภาคเอกชนช่วยเหลือ การนี้ก็จะ ได้

พื้นที่ชุมชน

ขณะที่ **บุษบง** กาญจนสาขา หัวหน้ากลุ่มงานวิจัยสัตว์ป่า สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า กรมอุทยานฯ ผู้ประสานงานโครงการเสริมสร้างประสิทธิภาพและแรงจูงใจในการอนุรักษ์สัตว์ป่าในพื้นที่มรดกโลกทางธรรมชาติทุ่งใหญ่-ห้วยขาแข้ง กล่าวว่า เกือบว่าประชากรเสือโคร่งจะลดลงจากภัยคุกคาม เพราะล่าสุดจำนวนประชากรเสือโคร่งทั่วโลกมี 3,500 ตัวเท่านั้น แหล่งอาศัยกระจาย 13 ประเทศ ตั้งแต่จีน เนปาล ภูฏาน รัสเซีย ลงมาเอเชียใต้ ซึ่งไทยเป็นหนึ่งในนั้น จากการประเมินมีจำนวน 190-250 ตัว โดยพื้นที่ป่าซึ่งเป็นถิ่นที่อยู่สำคัญ คือ ป่ามรดกโลก ทุ่งใหญ่-ห้วยขาแข้ง

“ห้วยขาแข้งมีความหนาแน่นเสือโคร่งอยู่ที่ 2.5 ตัวต่อ 100 ตารางกิโลเมตร ทุ่งใหญ่นเรศวรตะวันออกประมาณ 0.7 ตัวต่อ 100 ตร.กม. ทุ่งใหญ่นเรศวรตอนใต้ 1 ตัว ถ้าสามารถลดภัยคุกคามต่อเสือโคร่งให้หมดได้ เสือโคร่งอาจหนาแน่นเพิ่มมากขึ้นถึง 10 ตัวต่อ 100 ตร.กม.ก็ได้” **บุษบง** ระบุ

ด้าน **ดร.ฉรรต ปิ่นน้อย** ผู้เชี่ยวชาญทางด้านคาร์บอนไฟแนนซ์

สำนักงานธนาคารโลก ชี้ว่า REDD+ คือ การลดปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกสู่ชั้นบรรยากาศจากการทำลายป่าไม้หรือสูญเสียป่าไม้ 17% ของการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของโลกมาจากป่าไม้ที่หายไปและป่าเสื่อมสภาพ หากเราละเลยตัวเลขการสูญเสียป่า ก็ต้องไปทำงานหนักในการลดก๊าซในตัวการอื่น ๆ ทั้งที่ต้นทุนในการดูแลรักษาป่ามันต่ำกว่าเมื่อเทียบกับการปรับเปลี่ยนการใช้พลังงานหรือพัฒนาเทคโนโลยี และการบรรลุเป้าหมายสังคมคาร์บอนต่ำตามนโยบายของรัฐบาลก็ระบุถึงภาคป่าไม้ด้วย สอดคล้องกับโครงการนี้ในระยะเวลา 5 ปี มีการพัฒนา REDD+ ควบคุมการตัดไม้ที่ผิดกฎหมายและทำงานร่วมกับชุมชน สร้างเครดิตจากการปกป้องรักษาเก็บกักคาร์บอนไว้

“เป็นห่วงผลกระทบจากการที่รัฐบาลมีโครงการสร้างเขื่อนแม่วงก์ ซึ่งจะทำให้ลายป่ามรดกโลกทุ่งใหญ่-ห้วยขาแข้ง ทำลายป่าต้นน้ำ และเร่งให้เกิดการสูญเสียพันธุ์ของสัตว์ป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ เช่น นกยูง เสือโคร่ง แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ถูกรบกวน ระบบนิเวศถูกคุกคาม จะไม่สามารถป้องกันการลักลอบล่าเสือโคร่งได้ จากประสบการณ์ทำงานในเขตป่ามรดกโลกแห่งนี้ ซึ่งอยู่กลางป่าตะวันตก ป่าผืนใหญ่ของคนไทยทั้งชาติ พื้นที่ราว 12.2 ล้านไร่ ช่วยเก็บกักคาร์บอนได้ประมาณ 10 ล้านตันต่อปี มูลค่ากว่าพันล้านบาท ในขณะที่ทรัพยากรสัตว์ประเสริฐมูลค่ายากไม่มีใครได้แบ่งป่าห้วยขาแข้งเป็นแหล่งกระจายเสือโคร่งในป่าตะวันตก เช่นเดียวกับทุ่งใหญ่เป็นแหล่งอาศัยสัตว์ใกล้สูญพันธุ์ สัตว์หายากต่าง ๆ” ศศิน เฉลิมลาภ เลขาธิการมูลนิธิสืบนาคะเสถียร ผ่าข้อคิดทิ้งท้าย.